

Kasalanan: Pag-unawa sa Kalikasan, mga Bunga, at Lunas Nito

Ang kasalanan ang pinakamalaking problema ng sangkatauhan, na naghihiwalay sa atin sa Diyos at nangangailangan ng Kanyang kapatawaran. Sinusuri ng pag-aaral na ito ang espirituwal na kalagayan ng sangkatauhan, ang mga bunga ng kasalanan, ang iba’t ibang anyo nito (paggawa at pagkukulang), at ang utos ng Bibliya na mamuhay nang matuwid, kabilang ang paglilingkod sa mga mahihirap bilang pagpapahayag ng pananampalataya. Sa pamamagitan ng Banal na Kasulatan, personal na pagninilay, at praktikal na aplikasyon, nilalayon naming maunawaan ang epekto ng kasalanan at ang solusyon ng Diyos.

1. Ang Espirituwal na Kalagayan ng Sangkatauhan

Banal na Kasulatan: 1 Pedro 2:9-10 Ang sangkatauhan ay umiiral sa isa sa dalawang kalagayan sa harap ng Diyos: sa kadiliman o sa Kanyang liwanag. Walang gitnang landas—walang “takip-silim.”

- Kadiliman: Nailalarawan sa pagiging “hindi isang bayan,” walang awa, hindi pinatawad, at hiwalay sa Diyos.
- Liwanag ng Diyos: Namarkahan ng pagiging piniling bayan ng Diyos, mga tumanggap ng Kanyang awa, at pinatawad sa pamamagitan ni Cristo. Karagdagang Kasulatan: Juan 8:12 – Ipinahayag ni Jesus, “Ako ang ilaw ng sanlibutan. Ang sumusunod sa akin ay hindi lalakad sa kadiliman, kundi magkakaroon ng ilaw ng buhay.” Pinatitibay nito ang binaryong katangian ng mga espirituwal na estado: ang pagsunod kay Cristo ay nagdudulot ng liwanag, habang ang pagtanggì sa Kanya ay nag-iwan sa isa sa kadiliman.

Kadiliman	Liwanag ng Diyos
Hindi isang Tao	Ang Bayan ng Diyos
Walang Awa	Nakatanggap ng Awa
(Hindi Pinatawad)	(Pinatawad)

Pangunahing Punto: Ang pagiging nasa liwanag ng Diyos ay hindi lamang kaliwanagan sa intelektwal kundi isang nakapagpapabagong espirituwal na kalagayan. Ito ay sumasalin sa isang naibalik na relasyon sa Diyos, na naging posible sa pamamagitan ng Kanyang biyaya (Mga Taga-Efeso 2:8-9: “Sapagkat sa pamamagitan ng biyaya kayo ay naligtas, sa pamamagitan ng pananampalataya...”).

2. Ang mga Bunga ng Kasalanan

Ang kasalanan ay may malalalim na epekto, inilalayo tayo sa Diyos at nakakaapekto sa ating walang hanggang kapalaran.

A. Ang Kasalanan ay Naghihiwalay sa Atin sa Diyos

Banal na Kasulatan: Isaias 59:1-3 Ang kasalanan ay lumilikha ng harang sa pagitan natin at ng Diyos, na naglalagay sa atin sa espirituwal na kadiliman. Ang ating pagkakasala, na sinisimbolo ng mga kamay na “may mantsa ng dugo,” ay sumasalin sa ating responsibilidad para sa kamatayan ni Kristo. Ang Diyos ay hindi walang kapangyarihan—ang Kanyang braso ay hindi masyadong maikli, ni ang Kanyang tainga ay hindi masyadong mapurol

(talata 1). Paglalarawan: Isipin ang isang pader na naghihiwalay sa isang tao mula sa liwanag ng Diyos dahil sa kasalanan. Itanong: “Saang bahagi ka ng pader naroroon? Kung mamatay ka ngayong gabi, maliligtas ka ba?”

- Para sa mga hindi sigurado, pagtibayin ang kanilang tapat na pag-amin na sila ay nasa kadiliman.
- Para sa mga nagsasabing sila ay matuwid sa harap ng Diyos, malumanay na hamunin ang kanilang katiyakan (hal., “Ano ang nagpapatiyak sa iyo?”) o talakayin ang mga kasalanan hindi pinagsisihan sa susunod na bahagi ng isang pag-aaral ng pagsisi.
- Para sa mga kitang-kitang nababalot ng kasalanan, tumugon nang prangka: “Lubos akong nagdududa,” at balikan ang Isaias 59:1-3 upang linawin. Karagdagang Kasulatan: Awit 66:18 – “Kung ang kasalanan ay aking iniingatan sa aking puso, hindi sana didinggin ng Panginoon.” Binibigyang-diin nito kung paano nakahahadlang ang hindi natutugunan na kasalanan sa pakikipag-ugnayan sa Diyos. Karagdagang Kasulatan: Mga Taga-Roma 1:18-20 – “Ang poot ng Diyos ay nahahayag mula sa langit laban sa lahat ng kasamaan at kasamaan ng mga tao, na pumipigil sa katotohanan sa pamamagitan ng kanilang kasamaan, yamang ang maaaring malaman tungkol sa Diyos ay malinaw sa kanila, sapagkat ito ay inihayag ng Diyos sa kanila. Sapagkat mula nang likhain ang sanlibutan, ang mga di-nakikitang katangian ng Diyos—ang kanyang walang hanggang kapangyarihan at banal na kalikasan—ay malinaw na nakikita, na nauunawaan mula sa mga bagay na ginawa, kaya’t ang mga tao ay walang dahilan.” Binibigyang-diin nito na ang paghihiwalay ng kasalanan ay nagmumula sa sadyang pagsugpo sa malinaw na katotohanan tungkol sa Diyos, na nag-iwan sa sangkatauhan na may pananagutan at walang dahilan sa pagtanggì sa Kanya.

B. Ang Kasalanan ay Nagdudulot ng Pagkakasala at Pagkondena

Banal na Kasulatan: Ezekiel 18:20 Ang kaluluwang nagkakasala ay may pananagutan at nahaharap sa paghatol. Ang pagkakasala ay personal, hindi minana, na nagbibigay-diin sa indibidwal na responsibilidad. Karagdagang Banal na Kasulatan: Mga Taga-Roma 3:19 – “Ang buong mundo ay may pananagutan sa Diyos,” na nagpapatibay na ang kasalanan ay nagpapakasala sa atin sa harap ng isang banal na Diyos.

C. Ang Kasalanan ay Humahantong sa Espirituwal na Kamatayan

Kasulatan: Mga Taga-Roma 7:7-13 Ang kasalanan, na inilalantad ng batas ng Diyos, ay nagreresulta sa espirituwal na kamatayan—pagkahiwalay mula sa nagbibigay-buhay na presensya ng Diyos. Karagdagang Kasulatan: Mga Taga-Efeso 2:1-2 – “Kayo’y mga patay noon dahil sa inyong mga pagsalangsang at mga kasalanan,” na nagbibigay-diin sa kaawa-awang kalagayan ng mga makasalanan na hindi nagsisi.

D. Ang Kasalanan ay Nagdudulot sa Atin ng Pagkukulang sa Layunin ng Diyos

Banal na Kasulatan: Mga Taga-Roma 3:22-24 Lahat ay nagkasala at hindi nakaabot sa kaluwalhatian ng Diyos, ang Kanyang nilalayong layunin para sa sangkatauhan. Analohiya: Paglukso sa Grand Canyon—walang sinuman, kahit ang pinakamagaling, ang makakarating sa kabilang panig. Gayundin, walang sinuman ang makakamit ng kaligtasan sa pamamagitan ng personal na pagsisikap. Paglalapat: Itanong, “Ano sa palagay mo ang kasalanan?” Kabilang sa mga karaniwang sagot ang paglabag sa batas ng Diyos (1 Juan 3:4) o hindi paggawa ng alam nating tama (Santiago 4:17). Ipinakikilala nito ang kasalanan sa isang paraang nauugnay. Karagdagang Banal na Kasulatan: Ecclesiastes 7:20 – “Walang matuwid, wala kahit isa,” na nagpapatibay sa pangkalahatang katangian ng kasalanan.

E. Ang Pangwakas na Bunga ng Kasalanan: Walang Hanggang Kamatayan o Buhay

Kasulatan: Mga Taga-Roma 6:23 Ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan, ngunit ang Diyos ay nag-aalok ng buhay na walang hanggan sa pamamagitan ni Cristo. Dapat tayong pumili sa pagitan ng mga landas na ito. Karagdagang Kasulatan: Pahayag 21:8 – Naglilista ng mga kasalanan tulad ng kaduwagan, kawalan ng paniniwala, at panlilinlang, na nagbabala na ang mga ito ay humahantong sa “ikalawang kamatayan”; sa impiyerno. Binibigyang-diin nito ang walang hanggang nakataya. Karagdagang Kasulatan: Juan 3:36 – “Ang sinumang naniniwala sa Anak ay may buhay na walang hanggan; ngunit ang sinumang tumatanggi sa Anak ay hindi makakakita ng buhay, sapagkat ang poot ng Diyos ay nananatili sa kanila.” Nililina nito ang pagpili sa pagitan ng buhay at kamatayan.

F. Ang Pag-unlad ng mga Bunga ng Kasalanan: Ang Pagtalikod ng Diyos sa Kanya sa Pamamagitan ng Hukuman (Mga Taga-Roma 1:24-28)

Kapag tinatanggihan ng sangkatauhan ang Diyos, ibinibigay Niya sila sa kanilang mga kasalanan bilang isang anyo ng paghatol, na nagpapahintulot sa kasalanan na lumala at ipakita ang mapanirang kapangyarihan nito. Ang pag-unlad na ito ay inilalarawan sa tatlong yugto, na naglalarawan kung paano nananatili ang kasalanan sa puso at lipunan ng tao. Banal na Kasulatan: Mga Taga-Roma 1:24 – “Kaya’t ibinigay sila ng Diyos sa makasalanang mga pagnanasa ng kanilang mga puso sa kahalayan, upang ipahiya ang kanilang mga katawan sa isa’t isa.” Ang unang pagbibigay na ito ay tumutugon sa idolatriya, na humahantong sa pagpapawalang-puri sa katawan sa pamamagitan ng mga kalibugan na labas sa disenyo ng Diyos (cross-reference: 1 Corinto 6:16-19). Banal na Kasulatan: Mga Taga-Roma 1:26 – “Dahil dito, ibinigay sila ng Diyos sa mga kahiya-hiyang kalibugan. Pati ang kanilang mga babae ay nagpalitan ng likas na pakikipagtalik sa mga hindi likas.” Ang ikalawang yugto na ito ay kinabibilangan ng mga nakabababang pagnanasa, na ipinakita ng homoseksuwalidad na labag sa kalikasan, na may likas na mga parusa tulad ng espirituwal na kawalan o sakit. Banal na Kasulatan: Mga Taga-Roma 1:28 – “Bukod dito, kung paanong hindi nila inisip na nararapat na panatilihin ang kaalaman sa Diyos, ay ibinigay din sila ng Diyos sa isang mahalay na pag-iisip, upang gawin nila ang hindi dapat gawin.” Ang huling pagbibigay ay nagreresulta sa isang hindi sinang-ayunang pag-iisip, hindi makagawa ng matinong moral na paghatol, na humahantong sa isang katalogo ng mga bisyo. Paglalarawan: Tulad ng isang bangkang itinutulak pababa ng agos o ang alibughang anak na nakaharap sa kulungan ng baboy (Lucas 15:11-32), ang pagtalikod ng Diyos ay isang pasibong pagpipigil na pag-atras, hindi aktibong sanhi (cross-reference: Oseas 4:17; Awit 81:12). Paglalapat: Pagnilayan ang mga aspeto kung saan maaaring lumalala ang kasalanan sa iyong buhay dahil sa pagtangga sa katotohanan ng Diyos. Itanong: “Ipinagpalit ko ba ang disenyo ng Diyos para sa aking mga pagnanasa?” Itinatampok nito ang nakakaalipin na kalikasan ng kasalanan at ang pangangailangang magsisi.

3. Mga Uri ng Kasalanan

Ang kasalanan ay nagpapakita ng sarili sa dalawang pangunahing anyo: mga kasalanan ng paggawa ng mali (aktibong paggawa ng mali) at mga kasalanan ng pagkukulang (hindi paggawa ng tama).

A. Mga Kasalanan ng Paggawa: Mga Hayagan na Gawain Laban sa Kalooban ng Diyos

Kasulatan: Galacia 5:19-21 Ang mga gawa ng laman ay hayag at nagdidiskwalipika sa atin sa kaharian ng Diyos. Kabilang sa mga halimbawa ang:

- Sekswal na imoralidad, karumihan, kahalayan
- Idolatriya, pangkukulam
- Poot, alitan, paninibugho, mga silakbo ng galit, makasariling ambisyon, mga pagtatalo, mga pagkakabababagi, inggit
- Paglalasing, mga labis na pakikipagtalik, at mga katulad na gawain Pagsasabuhay: Magbahagi ng mga personal na halimbawa ng pakikipaglaban sa mga kasalanang ito upang mapalaganap ang pagiging bukas. Itanong: “Alin sa mga kasalanang ito ang pinaghirapan mo na?” Iayon ang mga talakayan sa konteksto ng indibidwal, na binibigyang kahulugan ang mga terminong tulad ng “kalayawan” (labis na pagpapakasasa) o “mga pagtatalo” (nagiging sanhi ng pagkakawatak-watak). Tanong: Ilang kasalanan ang nagdidiskwalipika sa atin na makapasok sa langit? Sagot: Isa lamang, na nagpapakita ng kabitang ng kahit isang kasalanan lamang. Opsyonal na Pagsasanay: Anyayahan ang indibidwal na pribadong ilarawan ang kanilang mga kasalanan para sa pagninilaynilay, ibahagi lamang kung komportable. Banal na Kasulatan: Marcos 7:21-22 Ang kasalanan ay nagmumula sa puso, naiimpluwensyahan ngunit hindi pinapatawad ng pagpapalaki o kapaligiran. Talakayin ang mga partikular na kasalanan:
- Sekswal na imoralidad (hal., pangangalunya, pakikipagtalik bago ang kasal, homoseksuwalidad, pornograpiya; tingnan ang 1 Corinto 6:9, 18; Mateo 5:28)
- Kasakiman, malisya, panlilinlang, kahalayan, inggit, paninirang-puri Karagdagan Kasulatan: Colosas 3:5-9 – Naglilista ng mga kasalanan tulad ng kalibugan, kasakiman, at galit, na hinihimok ang mga mananampalataya na

“patayin” ang mga gawang ito. Kasulatan: 2 Timoteo 3:1-5 Sa mga huling araw, uunahin ng mga tao ang sarili, pera, at kasiyahan kaysa sa Diyos, na magpapakita ng mga katangiang tulad ng pagmamataas, pang-aabuso, at isang “anyo ng kabanalan” nang walang tunay na pananampalataya. Paglalapat: Itanong, “Ano ang higit mong iniibig—ang Diyos o ang mga kalayawan sa mundo?” Ito ay tumutukoy sa mga relihiyosong indibidwal na maaaring mukhang maka-Diyos ngunit kulang sa tunay na debosyon. Karagdagang Kasulatan: 1 Juan 2:15-16 – “Huwag ninyong ibigin ang sanlibutan o ang anumang bagay sa sanlibutan... Sapagkat ang lahat ng bagay sa sanlibutan—ang pita ng laman, ang kalibugan ng mga mata, at ang kapalaluan ng buhay—ay hindi mula sa Ama, kundi mula sa sanlibutan.” Iniuugnay nito ang pag-ibig sa mga bagay sa mundo sa kasalanan. Kasulatan: Efeso 5:3-7 Kahit isang pahiwatig ng imoralidad, kasakiman, o kahalayan ay hindi dapat umiral sa mga mananampalataya. Ang poot ng Diyos ay naghihintay sa mga nagpapatuloy sa kasalanan (talata 6). Paglalapat: Talakayin ang mga reaksiyon sa hindi naaangkop na pag-uugali (hal., mga biro na hindi maganda). Bigyang-diin ang isang radikal na paglayo mula sa mga makamundong gawi (talata 7). Karagdagang Kasulatan: Mga Taga-Roma 1:21-23 – “Sapagkat kahit na kilala nila ang Diyos, hindi nila siya niluwalhati bilang Diyos ni nagpasalamat sa kanya; bagkus ay naging walang kabuluhan ang kanilang mga pag-iisip at ang kanilang mga hangal na puso ay nagdilim. Bagama’t inaangkin nilang sila’y marurunong, sila’y naging mga mangmang at ipinagpalit ang kaluwalhatian ng Diyos na walang kamatayan sa mga larawang ginawang katulad ng isang taong may kamatayan, at mga ibon, mga hayop na may hayop, at mga gumagapang.” Itinatampok nito ang idolatriya bilang isang pangunahing kasalanan, kung saan ipinagpapalit ng mga tao ang pagsamba sa Lumikha para sa mga nilikhang bagay, na humahantong sa karagdagang kasamaan at nagsisilbing ugat ng maraming iba pang mga kasalanan.

Ang Tatlong Pagpapalitan ng mga Kasalanan ng Paggawa (Mga Taga-Roma 1:23, 25, 26-27)

Ang kasalanan ay kadalasang kinabibilangan ng mapanlinlang na “pagpapalit” mula sa katotohanan ng Diyos, na nagpapalala sa kasamaan.

- Palitan 1: Kaluwalhatian para sa Katiwalian (1:23): Pagpapalit ng kaluwalhatian ng Diyos para sa mga imahen ng mga nilikhang bagay, na humahantong sa pagsamba sa diyus-diyosan at pagkawala ng dignidad ng tao.
- Pagpapalit 2: Katotohanan para sa Kasinungalingan (1:25): Pagpapalit ng katotohanan ng Diyos ng mga kasinungalingan, pagsamba sa sangnilikha kaysa sa Lumikha, pagpapatigas ng konsensya.
- Pagpapalitan 3: Natural para sa Hindi Natural (1:26-27): Pagtalikod sa mga ugnayang itinakda ng Diyos para sa mga kahiya-hiyang pagnanasa, pagtanggap ng nararapat na parusa. Paglalapat: Suriin ang iyong buhay para sa mga pagpapalitang ito, tulad ng pag-una sa sarili kaysa sa Diyos. Gamitin ang Banal na Kasulatan upang labanan ang tukso at magsisi.

Karagdagang Kasulatan: Mga Taga-Roma 1:28-32 – “Bukod pa rito, kung paanong hindi nila minarapat na panatilihin ang kaalaman tungkol sa Diyos, ibinigay sila ng Diyos sa isang mahalay na pag-iisip, upang gawin ang mga bagay na hindi dapat gawin. Sila’y napuno ng lahat ng uri ng kasamaan, kasamaan, kasakiman, at kalikuan. Sila’y puno ng inggit, pagpatay, pagtatalo, panlilinlang, at masamang hangarin. Sila’y mga tsismosa, mga maninirang-puri, mga napopoot sa Diyos, mga walang pakundangan, mga mayabang, mga mayabang; sila’y nag-iimbento ng mga paraan ng paggawa ng masama; sila’y sumusuway sa kanilang mga magulang; sila’y walang pang-unawa, walang katapatan, walang pag-ibig, walang awa. Bagama’t alam nila ang matuwid na utos ng Diyos na ang mga gumagawa ng mga bagay na iyon ay nararapat sa kamatayan, hindi lamang nila patuloy na ginagawa ang mga bagay na ito kundi sinasang-ayunan din naman ang mga gumagawa ng mga ito.” Pinalalawak ng listahang ito ang mga bunga ng pagtanggì sa Diyos, na naglalarawan ng isang mahalay na pag-iisip na puno ng mga kasalananang nagpapalala sa kasamaan, kabilang ang pagsang-ayon sa kasamaan sa iba, at pinatitibay na ang mga naturang gawa ay humahantong sa kamatayan.

Kategorya ng Kasalanan mula sa Mga Taga-Roma 1:28-32	Mga Halimbawa	Paglalarawan
Kasiraan sa Moralidad	Kasamaan, kasamaan, kasakiman, kabuktutan	Sinasadyang katiwalian, labis na paghahangad ng higit pa sa kapinsalaan ng iba, salat sa mabubuting katangian.
Mga Kasalanan sa Pakikipag-ugnayan	Inggit, pagpatay, pagtatalo, panlilinlang, malisya, tsismis, paninirang-puri, mga napopoot sa Diyos, mga walang pakundangan, mga mayabang, mga mayabang, mga masuwayin sa mga magulang, mga walang pang-unawa, mga walang katapatan, mga walang pag-ibig, mga walang awa	Hinanakit sa tagumpay ng iba, pagtatalo mula sa ambisyon, panlilinlang para sa kalamangan, mga lihim na masasamang kuwento, hayagang masasamang pananalita, pagtrato sa iba na mas mababa, kawalan ng likas na pagmamahal o habag.
Makabagong Kasamaan	Gumawa ng mga paraan ng paggawa ng masama	Paglikha ng mga bagong anyo ng kasamaan.
Pagiging Komplikado	Sang-ayunan ang mga gumagawa ng ganitong mga bagay	Alam ang paghatol ngunit sinasang-ayunan ang kasalanan.

B. Mga Kasalanan ng Pagkukulang: Hindi Paggawa ng Mabuti

Banal na Kasulatan: Santiago 4:17 Ang hindi paggawa ng alam nating tama ay kasalanan. Pinananagot tayo ng ating konsensya. Karagdagang Banal na Kasulatan: Mateo 25:41-46 – Kinokondena ni Hesus ang mga nagpapabaya sa mga nangangailangan, inihahalintulad ang hindi pagkilos sa kasalanan.

C. Isang Kasalanan ang Nagpapagawa sa Atin ng Pagkakasala

Banal na Kasulatan: Santiago 2:8-11 Ang paglabag sa isang bahagi ng batas ng Diyos ay nagpaparusa sa atin sa lahat, dahil ang lahat ng kasalanan ay pagsuway sa Diyos. Karagdagang Banal na Kasulatan: Mga Taga-Roma 3:10-12 – “Walang matuwid, wala kahit isa... lahat ay tumalikod.” Pinatitibay nito na ang anumang kasalanan ay nagpaparusa sa atin sa harap ng Diyos.

4. Mga Tiyak na Kasalanan at Patnubay ng Bibliya

A. Alkohol

Mga Kasulatan: Isaias 5:11; Kawikaan 23:29-35; Mga Taga-Galacia 5:21 Ang paglalasing, hindi ang pag-inom mismo, ay makasalanan. Ang alkohol ay hindi likas na masama kundi mapanganib. Mga Kasulatan: 1 Corinto 8:9; Mga Taga-Roma 14:21 Iwasang maging sanhi ng pagkatisod ng iba dahil sa paggamit ng alkohol. Para sa mga nahihirapan, ang pag-iwas ay maaaring pinakamahusay. Karagdagang Kasulatan: 1 Pedro 4:3-4 – Naglilista ng paglalasing sa mga paganong gawain na dapat iwanan ng mga mananampalataya.

B. Mga Disco, Droga, Pagsusugal

Mga Kasulatan: Tito 2:5, 7-8, 10 Mamuhay upang gawing kaakit-akit ang ebanghelyo, iwasan ang mga pag-uugaling maling nagpapakita ng pananampalataya. Kasulatan: Efeso 5:3 Iwasan maging ang itsura ng kasamaan sa mga lugar tulad ng mga disco o club. Kasulatan: 1 Corinto 6:20 Ang droga ay nakakapinsala sa katawan, ang templo ng Diyos. Kasulatan: Mateo 25:21; Kawikaan 3:9 Ang pagsusugal ay kadalasang nagsasamantala sa mga mahihina at sumasalamin sa maling pangangasiwa. Karagdagang Kasulatan: 1 Timoteo 6:10 – “Ang pag-ibig sa pera ay ugat ng lahat ng uri ng kasamaan,” na nag-uugnay sa kasakiman ng pagsusugal sa kasalanan.

C. Paninigarilyo

Mga Kasulatan: Mga Taga-Roma 6:12; 2 Pedro 2:19; Lucas 17:1-3a; Tito 2:6-10; Mga Taga-Roma 14:23; 1 Pedro 2:12; Mateo 7:12; Mga Taga-Filipos 2:4; Mga Taga-Roma 12:1; 1 Corinto 6:20; 2 Corinto 7:1; 1 Tesalonica 5:23; Mga Taga-Efeso 5:16; Mateo 25:21; Mga Taga-Filipos 4:6; 1 Pedro 5:7 Ang paninigarilyo ay umaalipin, nagpapakita ng masamang halimbawa, nakakapinsala sa katawan, at nagsasayang ng mga mapagkukunan. Ito ay isang masamang kapalit ng panalangin sa pagharap sa pagkabalisa. Karagdagang Kasulatan: 1 Corinto 10:31 – “Gawin ninyo ang lahat sa ikaluluwalhati ng Diyos,” na humahamon sa mga gawi tulad ng paninigarilyo na nagpapawalang-puri sa Kanya.

D. Ang Okulto

Mga Kasulatan sa Lumang Tipan: Levitico 19:31; 1 Samuel 28; 1 Cronica 10:13; Isaias 8:19 Ipinagbabawal ang okulto, dahil naghahanap ito ng kapangyarihang hiwalay sa Diyos. Mga Kasulatan sa Bagong Tipan: Mga Gawa 19:19; Galacia 5:20; 2 Tesalonica 2:9; Pahayag 21:8 Ang pangkukulam at pangkukulam ay mabibigat na kasalanan, na humahantong sa walang hanggang mga kahihinatnan. Karagdagang Kasulatan: Deuteronomio 18:10-12 – Inililista ang mga gawaing okulto bilang “kasuklam-suklam”; sa Diyos.

E. Kasalanang Sekswal

Mga Kasulatan: Genesis 2:24; Efeso 5:3; Genesis 34; Genesis 29; Mateo 5:28; 1 Corinto 6:9, 18; Roma 1:26-27; Levitico 18:22; Genesis 19:1-11; Genesis 39:9; Habacuc 2:15; Hebreo 13:4; Exodo 22:16; 2 Corinto 12:21; 2 Pedro 2:14; Levitico 18; Roma 6:19-21; 1 Tesalonica 4:3; Pahayag 2:21; Deuteronomio 22:20-22; Roma 13:14; 1 Timoteo 5:2; Pahayag 21:27; Job 31:1; 1 Corinto 5:9-11; 2 Timoteo 2:22; Pahayag 22:15 Ang mga kasalanang sekswal—pakikipagtalik bago ang kasal, pangangalunya, homoseksuwalidad, pornograpiya, masturbasyon—ay nagmumula sa mga pusong puno ng kahalayan at lumalabag sa disenyo ng Diyos para sa mga relasyon. Paglalapat: Talakayin nang hayagan, tinutugunan ang mga huwaran ng pag-iisip (hal., kahalayan habang masturbasyon) at mga presyur ng lipunan. Karagdagang Kasulatan: 1 Corinto 7:2-3 – Ang kasal ang konteksto ng Diyos para sa pagpapahayag ng sekswal, na nagpoprotekta laban sa imoralidad.

F. Materyalismo

Mga Kasulatan: Kawikaan 30:7-9; Mga Taga-Efeso 5:5; Lucas (mahigit 30 talata) Ang kasakiman at materyalismo ay inuuna ang sarili kaysa sa Diyos, na nagpapamanhid sa atin sa mga pangangailangan ng iba. Mga Inirerekomendang Babasahin: Mga Mayayamang Kristiyano sa Panahon ng Gutom ni RJ Sider. Mga Karagdagang Kasulatan: Mateo 6:24 – “Hindi kayo maaaring maglingkod kapwa sa Diyos at sa pera”; 1 Timoteo 6:17-18 – Ang mga mayayamang mananampalataya ay dapat maging mapagbigay.

5. Mga Tanong sa Teolohiya

A. Ang Kasalang Walang Patawad

Banal na Kasulatan: Mateo 12:22-37 Ang kasalanang hindi mapapatawad ay isang pusong patuloy na tumigas na tumatangi sa malinaw na gawain ng Diyos (halimbawa, ang pag-uugnay sa mga himala ni Hesus kay Satanas). Karagdagang Banal na Kasulatan: Hebreo 6:4-6 – Nagbabala laban sa pagtalikod pagkatapos matanggap ang kaliwanagan, na naglalarawan ng panganib ng hindi nagsisising pagtanggap.

B. Orihinal na Kasalanan

Banal na Kasulatan: Awit 51:5 Ang talatang ito ay matalinhaga, hindi literal, gaya ng ipinapakita sa Mga Awit 22:9, 58:3, 71:6. Hindi nito itinuturo ang minanang pagkakasala. Banal na Kasulatan: Mga Taga-Roma 5:12 Lahat ay nagkakasala at namamatay dahil sa kasalanan ni Adan na nagdulot ng kamatayan, ngunit ang pagkakasala ay personal, hindi minana (Ezekiel 18:20). Ang sakripisyo ni Cristo ay nag-aalok ng potensyal na kaligtasan sa lahat, depende sa pananampalataya. Banal na Kasulatan: Mateo 18:3, 19:14 Itinataguyod ni Jesus ang mga bata bilang mga modelo ng pananampalataya, na sinasalungat ang ideya ng kanilang likas na pagkakasala. Karagdagang Banal na Kasulatan:

Deuteronomio 24:16 – “Ang mga magulang ay hindi papatayin dahil sa kanilang mga anak, ni ang mga anak dahil sa kanilang mga magulang,” na nagpapatibay sa personal na pananagutan.

C. Mga Panalangin ng mga Makasalanan

Mga Kasulatan: Juan 9:31; Awit 66:18; Mateo 7:7; Mga Gawa 10:4; Hebreo 4:13 Hinahadlangan ng kasalanan ang mga panalangin, ngunit dinidinig ng Diyos ang mga naghahanap sa Kanya. Mas madaling makalapit ang mga Kristiyano sa Diyos kaysa sa mga hindi Kristiyano, tulad ng mga anak kumpara sa mga alipin. Karagdagang Kasulatan: 1 Pedro 3:12 – “Ang mga mata ng Panginoon ay nasa mga matuwid, at ang kanyang mga tainga ay nakikinig sa kanilang mga panalangin.”

D. Pagtitiwalag/Ekskomunikasyon

Mga Kasulatan: Mateo 18:15-18; Tito 3:10; Mga Taga-Roma 16:17; 1 Corinto 5:11; 2 Tesalonica 3:6-15 Ang pagtitiwalag ay tumutugon sa mga hindi nagsisising malubhang kasalanan (hal., imoralidad, kasakiman) o pagkakawatak-watak, na sumusunod sa malinaw na mga hakbang. Ang katamaran ay nangangailangan ng babala, hindi pagtitiwalag. Karagdagang Kasulatan: 2 Corinto 2:6-8 – Ang pagpapanumbalik ang layunin ng disiplina, na humihimok ng pagmamahal at kapatawaran pagkatapos ng pagsisisi.

6. Paglilingkod sa mga Mahihirap: Isang Utos sa Bibliya

Kung paanong ang mga disipulo ay tinawag upang ibahagi ang ebanghelyo (Mateo 28:19-20), tayo rin ay inutusan na maglingkod sa mga mahihirap (Mateo 25:35-40). Ang dalawahang misyong ito ay sumasalamin sa puso ng Diyos para sa buong pagkatao—espiritu, kaluluwa, at katawan (1 Tesalonica 5:23).

A. Mga Utos ng Bibliya

Banal na Kasulatan: Awit 82:3-4 Ipagtanggol ang mahihina at nangangailangan, dahil lubos silang inaalagaan ng Diyos (Exodo 34:6; Awit 113:7-8). Banal na Kasulatan: 2 Corinto 8:9 Si Hesus ay naging mahirap upang tayo ay pagyamanin, na nagpapakita ng pag-abot sa lahat ng antas ng lipunan nang walang pagtatangi (Santiago 2:1-13). Banal na Kasulatan: Lucas 10:29 Muling binibigyang-kahulugan ng talinghaga ng Mabuting Samaritano ang “kapwa” bilang sinumang nangangailangan, na inaalang ang mga dahilan para sa hindi pagkilos. Banal na Kasulatan: Santiago 1:27 Ang tunay na relihiyon ay nagmamalasakit sa mga ulila, balo, at mga inaapi. Banal na Kasulatan: Galacia 2:10 Kasama sa sigasig ni Pablo para sa ebanghelismo ang pag-alala sa mga mahihirap. Karagdagang mga Banal na Kasulatan:

- Isaia 58:6-7 – Ang tunay na pag-aayuno ay kinabibilangan ng pagbabahagi sa mga nagugutom at pagbibigay ng tirahan sa mga mahihirap.
- Mga Gawa 2:44-45 – Ang mga unang Kristiyano ay nagbahaginan ng mga ari-arian, tinutugunan ang mga pangangailangan ng isa’t isa.

B. Pagharap sa mga Dahilan

Ang materyalismo at pagiging abala ay kadalasang naglalayo sa atin sa mga mahihirap. Ang paglilingkod ay hindi maaaring ibigay lamang sa pamamagitan ng mga donasyon (Mateo 15:3-6). Ang personal na pakikilahok ay sumasalamin sa halimbawa ni Hesus. Karagdagang Kasulatan: Lucas 16:19-31 – Ang pagpapabaya ng mayaman kay Lazaro ay humantong sa walang hanggang mga kahihinatnan, na nagbabala laban sa kawalang-malasakit.

C. Mga Praktikal na Aplikasyon

- Pakainin ang mga nagugutom, damitan ang mga hubad, bisitahin ang mga bilanggo, ampunin ang mga bata, o tumulong sa mga naapektuhan ng sakuna.

- Anyayahan ang mga mahihirap sa inyong tahanan, mag-ayuno at manalangin para sa kanila, o magbigay ng pangangalagang medikal. Karagdagang Kasulatan: Mateo 10:8 – “Tinanggap ninyo nang walang bayad; magbigay kayo nang walang bayad.”

D. Mga Pangwakas na Tanong

- Ang pagbibigay ba ng pera ay napapalitan ng personal na pakikisalamuha sa mga mahihirap?
- Sang-ayon ka ba sa nasabi mong “walang pakialam ang mga tao kung gaano karami ang alam mo hangga’t hindi nila nalalaman kung gaano kalaki ang pakialam mo”?
- Kailan ka huling nakipag-ugnayan nang personal sa isang taong may kapansanan?
- Handa ka na bang pag-aralan ang mga turo ng Bibliya tungkol sa paglilingkod sa mga mahihirap (halimbawa, Lucas, Mga Gawa, Kawikaan)?
- Anong mga pagbabago sa pamumuhay ang maaaring kailanganin mong gawin? Paalala: Ang ilang simbahan ay humihiling sa mga miyembro na aktibong maglingkod sa mga mahihirap, kahit na sila mismo ay mahirap. Ito ay sumasalamain sa mga prayoridad ng Bibliya at nagpapahusay sa pagiging kaakit-akit ng ebanghelyo (Mga Gawa 2:44-45; Galacia 6:10). Mag-aral ng Banal na Kasulatan, manalangin, at kumilos ayon sa iyong mga paniniwala.

7. Konklusyon

Ang kasalanan ang naghihiwalay sa atin sa Diyos, ngunit ang Kanyang kapatawaran sa pamamagitan ni Cristo ay nag-aalok ng pagpapanumbalik. Ang pagsisisi, ang unang hakbang tungo sa kapatawaran, ang susunod na pag-aaralan. Ang paglilingkod sa mga mahihirap ay hindi mapaghihiwalay sa pagiging disipulo, na siyang pagsasakatuparan ng holistikong mensahe ng ebanghelyo. Takdang-Aralin: Repasuhin ang pag-aaral na ito, basahin ang Awit 51, at ipagpatuloy ang Ebanghelyo ni Juan. Pagnilayan ang mga personal na kasalanan at mga pagkakataong maglingkod sa mga nangangailangan.